

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

de l'Escola dels Encants

Escola dels Encants

Primera actualització 27.06.22

Segona actualització Juny del 2024

Índex

	Pàgina
1. Dades del centre	2
2. Justificació	3
3. Marc normatiu	6
4. Contextualització	8
5. Utilitat a l'escola	10
6. Diagnosi	11
7. Actuacions	13
8. Conceptes generals	15
9. Punt de partida	20
10. Objectius del projecte de convivència	24
11. Objectius propis del projecte de l'escola	26
12. Actuacions generals per fomentar la convivència a l'escola	31
13. Actuacions concretes per fomentar la convivència a l'escola	32
14. Conclusions	39
 ANNEXOS	
Annex 1: Com acompanyem als infants	40
Annex 2: Conviure amb límits a l'escola	46
Annex 3: La presència de les famílies a l'escola	54
Annex 4: Acompanyament a les sortides per a les famílies	56
Annex 5: Límits i mesures restauradores a les comunitats	58

1. Dades del centre

Codi: 08066462

Nom: Escola dels Encants

Titularitat: Pública

Adreça: Consell de cent 558-560, 08013 Barcelona

Telèfon: 93 2317333

Adreça: esoladelsencants@xtec.cat

Web: escoladelsencants.cat

2. Justificació

El Projecte de Convivència forma part del Projecte Educatiu de Centre i recull les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes per a la resolució pacífica dels conflictes, especialment la mediació, així com les mesures i actuacions d'intervenció educativa aplicables en el cas d'incompliment de les normes d'organització i funcionaments del centre i d'acord amb la normativa vigent.

El Projecte de Convivència reflecteix les accions que els centres educatius desenvolupen per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

En el marc d'una societat tecnològicament complexa, culturalment diversa, socialment líquida i econòmicament desequilibrada amb canvis permanents, importants moviments migratoris i noves i preocupants formes d'exclusió, entenem la convivència, no la simple coexistència, com la necessària relació entre persones basada en xarxes de sentit compartit. L'escola és el reflex de la societat i, alhora, és un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixin uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat.

La Unió Europea es defineix per un model econòmic basat en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientat a un creixement sostenible i a la consecució d'una major i millor cohesió social. Aquest equilibri situa els respectius sistemes educatius dels països de la Unió Europea en un difícil repte: preparar ciutadans eficaços i justos, capaços de respondre i de sobreviure a les exigències d'una societat competitiva i de comprometre's a

participar-hi d'acord amb un compromís i uns valors que ens portin a una millor cohesió social i a una bona convivència.

Convivre significa viure plegats i en bona relació. La convivència demana la formació integral de la persona i es fonamenta en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de pau. La convivència comporta una consciència de la mateixa identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat.

Per educar en la convivència, cal posar l'accent en les relacions, en tot allò que ens uneix més que en les diferències. Per això cal potenciar espais oberts i compartits —tant des d'un punt de vista social i cultural com intergeneracional— que facilitin el coneixement i el reconeixement de les persones que viuen en el mateix poble, barri o ciutat per potenciar la confiança mútua i propiciar la conversa, el diàleg i la reflexió. És bàsic, per a la convivència, parlar molt i escoltar més i fer-ho amb un to optimista i positiu. El diàleg suposa tenir una actitud d'escolta activa i estar disposat a canviar d'opinió davant els arguments de l'altre. Els lligams afectius són elements bàsics per a la construcció de personalitats equilibrades. En la convivència no es dona un simple contacte passiu, una coincidència en un espai; l'altre hi és present, ens importa i genera emocions i sentiments.

D'altra banda, el conflicte és inevitable i forma part de les relacions socials d'una societat oberta i complexa. Cal afrontar cada conflicte des de la singularitat, evitant les generalitzacions i a partir de la gestió positiva dels conflictes. Aquests són els fonaments d'una escola inclusiva i de l'educació intercultural que han de contribuir a garantir la igualtat i a respectar la diversitat en una societat més cohesionada i menys exclouent.

En aquest sentit, són moltes les bones pràctiques en matèria de convivència que els centres educatius de Catalunya han anat desenvolupant de manera individual o amb el suport de programes existents. Els programes de competència social, apostant per l'enfortiment

intrapersonal i interpersonal de l'alumnat, o bé la implementació de la mediació com a estratègia de gestió positiva dels conflictes, però també com a cultura de centre capaç de millorar les relacions, són alguns exemples.

El Projecte de convivència és l'instrument on es reflecteixen les accions que el centre docent desplega per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

El Projecte de Convivència ha de respondre a les necessitats concretes de cada centre. Per aquest motiu, en comptes d'estipular directrius fixes, el Departament d'Ensenyament posa a l'abast de tots els centres educatius una aplicació informàtica amb elements de diagnosi, orientacions i recursos per elaborar un projecte que respongui a la necessitat percebuda col·lectivament de millorar el clima escolar i contribuir així a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.

Més enllà de les mesures parcel·lades, hem d'avançar cap a un plantejament integral i global de la convivència, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos.

Per aquest motiu, les accions que s'hi proposen poden ser abordades des de nivells diferents (valors i actituds, resolució de conflictes i marc organitzatiu) i adreçades a l'aula, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i de convivència segura i saludable.

3. Marc normatiu

- [Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig](#), d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.
- [Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre](#), per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.
- [Llei 12/2009, del 10 de juliol](#), d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- [Decret 102/2010, de 3 d'agost](#), d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- [Decret 279/2006, de 4 de juliol](#), sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre.

- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
- Documents d'organització i gestió del centre

4. Contextualització

El Projecte de Convivència de l'escola dels Encants és un instrument on es reflecteixen les accions que es desenvolupen per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de les relacions.

Aquestes accions poden anar adreçades a la millora de la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals.

Aquest projecte recull el Pla d'acollida de centre adreçat a tota la comunitat educativa: alumnes, famílies i treballadors del centre així com la carta de compromís educatiu que ratifica el compromís de corresponsabilitat entre família i escola. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i de convivència segura i saludable.

La convivència –entesa en el sentit d'aprendre a viure junts i en harmonia i no com a simple coexistència– gira al voltant de tres eixos fonamentals:

- Eix 1. La construcció de la mateixa personalitat,
- Eix 2. La relació amb les altres persones i
- Eix 3. El sentiment de pertinença a la comunitat.

Aquests eixos són difícils de delimitar perquè la mateixa personalitat no es desenvolupa si no és en la relació i l'acceptació dels altres i dins del marc d'una comunitat concreta. Per això, cal una formació integral de la persona, fonamentada en els sentiments, les emocions i els pensaments. Una formació basada en els valors de la inclusió social i l'equitat, la participació democràtica, la pluralitat i el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de pau.

El nostre Projecte de Convivència (PdC) és un instrument de gestió que reflecteix les accions que l'escola dels Encants desenvolupa, de forma integral i global, per capacitar l'alumnat i la comunitat educativa en tres línies d'intervenció:

- Valors i actituds, afavoridores de la convivència perquè contribueixen a crear un bon clima escolar, ajuden a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propicien l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.
- Resolució de conflictes per abordar de manera efectiva les tensions inevitables del dia a dia i proposar accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, reparar els danys i establir les bases per evitar-ne la repetició.
- Un marc organitzatiu que gestioni, faciliti, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos i que potencien un clima participatiu, positiu i creatiu.

Aquestes accions poden anar adreçades a la millora de la convivència a l'ambient, a la comunitat, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals.

5. Utilitat a l'escola

El projecte de convivència ens ha de servir per:

- **Millorar l'èxit educatiu**

L'educació integral de les persones ha d'incorporar de manera sistemàtica i rigorosa tots aquells elements que fomenten la comprensió de l'ésser humà i la seva acció.

Per això a l'escola hem d'establir un diàleg permanent amb els diferents agents socials i culturals per teixir plegats xarxes constructores d'educació i de ciutadania. Un bon clima relacional és una de les condicions bàsiques per obtenir bons resultats.

- **Ajudar a desenvolupar l'esperit crític i el respecte**

La nostra societat –tecnològica, complexa, líquida, global... – necessita persones capaces de conviure en igualtat des del profund respecte a la diferència, persones que sàpiguen construir conjuntament nous espais de ciutadania i afrontar, amb creativitat, diàleg i responsabilitat els conflictes inevitables que es deriven de la vida en comú. En la societat de la informació i el coneixement, als àmbits de socialització tradicionals com la família, l'escola i la població, tots tres en ràpid procés de transformació, s'hi han de sumar els espais virtuals.

- **Contribuir a la cultura de pau**

Conviure significa viure plegats en harmonia. La pau quotidiana -autèntica llavor de la pau al món- es fonamenta en els valors de la pluralitat, el respecte a la diferència, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat de possibilitats, la gestió positiva de conflictes i la cultura del diàleg.

6. Diagnosi.

6.1 Valors i actituds

Punts forts

Tant els nostres principis com el nostre PEC recull clarament com som a banda, ens definim com una escola amb Drets, havent participat del programa d'UNICEF a les escoles.

Un programa al qual ja no estem adherits però que ha deixat molta petjada i això ha fet que cada curs els nostre eix transversal de l'escola serveixi per treballar i donar a conèixer un dret de la infància així com els ODS.

Punts febles

La instabilitat de plantilla dificulta la difusió dels nostres trets d'identitat entre els docents i que per tant els puguin sentir com a seus.

El canvi de tendència pel que fa a famílies que s'incorporen al centre, durant molts cursos han predominat les famílies que triaven el projecte d'escola i darrerament detectem moltes famílies que arriben perquè és el centre que els correspon i no mostren massa interès en conèixer el projecte.

6.2 Diagnosi. Resolució de conflictes

Punts forts

La lectura general un cop analitzades les dades de les enquestes que hem passat als diferents sectors de la comunitat educativa valora molt positivament que mirem de resoldre els conflictes per la via del diàleg apostant per les mesures restauratives i compensatòries.

Tenim diferents vies de comunicació amb els diferents sectors de la comunitat educativa: correu electrònic, telèfon, reunió de delegats, Consell d'infants, coordinació telèfon, butlletí setmanal... i els tenim prioritzats.

Punts febles

Per contra, de les enquestes també es desprèn el gran desconeixement que hi ha respecte a aquestes mesures en el si de la comunitat educativa i de les dificultats per trobar-les recollides. A més hi ha una petita part de la comunitat educativa (parlem especialment del sector famílies) que consideren que de vegades no som prou contundents.

En ocasions ens oblidem de traslladar a l'equip migdia els protocols a seguir en situacions greus i això fa que no hi hagi continuïtat en les diferents franges horàries.

sovint els canals de comunicació establerts no es respecten ni funcionen com haurien, ni es respecta el propòsit que tenen.

6.3 Diagnosi. Organització del centre

Punts forts

L'organització per comunitats i i grups heterogènies que ens permet reduir ratios.

La distribució dels referents de l'equip directiu per comunitats.

La distribució dels referents de la CAD per comunitats.

El Consell d'infants

Els delegats d'ambient

Punts febles

Les dificultats que trobem a l'hora d'organitzar i agrupar la documentació de centre, cal tenir en compte que a mesura que hem anat creixent hem anat elaborant diferents documents i que poder hauríem d'haver prioritzat la seva recopilació i reorganització.

7. Actuacions

El nostre projecte educatiu es fonamenta en el respecte als processos de vida dels infants, a les seves realitats i les seves necessitats autèntiques. Sota aquesta mirada entendrem que cada infant és únic i diferent i que per tant les cal donar respostes de qualitat a les necessitats diverses.

Mesures per a la promoció de la convivència i mecanismes de mediació:

L'article 7 de la Llei 12/2009, d'educació, estableix que tots els membres de la comunitat escolar tenen el dret a una bona convivència i el deure de facilitar-la. D'acord amb l'article 33.2 de l'esmentada Llei, nosaltres posem a disposició de la comunitat els mitjans necessaris per atendre les situacions de risc d'assetjament escolar.

Els protocols de centre per a la millora de la convivència es fonamenten en la manera com donem resposta a les necessitats dels infants amb respecte i llibertat, amb responsabilitat i límits. Les emocions i els sentiments són sempre presents en la vida de l'escola i és justament aquesta mirada respectuosa cap a l'infant la que ens ajuda a tenir un bon clima dins de l'escola. Crear consciència individual i col·lectiva sobre la necessitat de conèixer, tenir presents, respectar i exigir respecte vers els drets dels infants és una mesura que incorporem des del curs 2016/17 per a tota la comunitat. Per això cada any tindrem com fil conductor del curs el treball al voltant d'un dret dels infants. Cada curs a primers de setembre decidirem quin serà el dret del curs següent.

Actuacions concretes com la tutorització individualitzada dels infants, l'avaluació de comunitat, la conversa d'aula, les assemblees i els Consells d'Infants (petits, mitjans i grans) fan que els propis nens i nenes siguin conscients de les necessitats individuals i grupals i que es facin responsables que aquestes condueixin vers la llibertat de tots.

Els protocols per a la millora de la convivència que tindrem presents en cas necessari són els següents:

- Protocol de detecció i intervenció en cas de conflicte greu amb l'alumnat.
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals.
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals. Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront situacions d'odi i de discriminació.

Per tal de fomentar un clima saludable de convivència l'escola defineix tres eixos bàsics de respecte:

Eix 1. El respecte vers un mateix.

Eix 2. El respecte vers els altres i la comunitat.

Eix 3. El respecte vers l'entorn físic de l'escola, els materials i el món que ens envolta.

L'escola no contempla mesures sancionadores com a tal, per a nosaltres buscar, decidir i dissenyar mesures compensatòries és més constructiu, ja que impliquen partir de la reflexió directa amb els infants, l'equip de mestres i monitors i les famílies, en definitiva és tracta de trobar solucions dins la comunitat educativa que siguin reconstructives, significatives i que posin en valor els drets dels infants i que prioritzin els interessos comuns per sobre dels individuals. Parlem doncs de mesures restauratives davant els conflictes. Aquestes mesures es portaran a terme a partir de:

- fomentar i treballar cada curs un eix transversal. Aquest eix parteix dels drets dels infants i dels Objectius de Desenvolupament Sostenibles (ODS).
- activitats organitzades per la comissió de diversitat i inclusió així com des de les diferents comunitats de l'escola.
- activitats de participació en les festes.
- gestió, participació a les converses.
- activitats de cohesió grupal.

Tots els membres de la nostra comunitat tenen el dret a una bona convivència i el deure de facilitar-la.

8. Conceptes bàsics

- 6.1. Conviure
- 6.2. Respecte
- 6.3. Responsabilitat
- 6.4. Tipus de faltes
- 6.5. Mesures preventives
- 6.6. Mesures restauradores/ compensadores

8.1. Conviure

Conviure significa viure plegats, compartir objectius i en bona relació. La convivència demana la formació integral de la persona i es fonamenta en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de la pau. La convivència comporta una consciència de la pròpia identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat.

L'escola és el reflex de la societat i, alhora, un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixin uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar la convivència, tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat. En el marc de la Unió Europea, els sistemes educatius dels països que la integren han de respondre al repte de preparar ciutadans eficaços i justos, capaços d'atendre i de sobreviure a les exigències d'una societat competitiva i, alhora, de comprometre's en la seva millora d'acord amb uns valors orientats a la convivència i la cohesió.

8.2. Respecte

El respecte és l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió o manera de pensar... És la base fonamental per a una convivència justa i

pacífica entre tots els membres de la societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personals, familiars, escolars, socials...

El respecte té a veure amb una manera especial de mirar i tractar els altres. És una aproximació a les persones amb una mirada atenta, però amb una certa cura, sense envair el seu espai.

- Respecte vers un mateix: Respectar-se un mateix és atendre i satisfer les pròpies necessitats, conèixer i valorar les pròpies qualitats i valors i acceptar els errors. Només aprenent a respectar-se un mateix es pot respectar, valorar i acceptar les diferències i els errors dels altres.
- Respecte vers es altres: Respectar l'altre és reconèixer-lo i acceptar-lo. Respectar els altres comporta, també, actituds respectuoses amb les coses i els espais que s'han de compartir
- Respecte vers el món: Respectar el món és valorar i tenir cura del seu entorn més proper i que es relaciona directament amb la natura i el medi ambient.

8.3. Responsabilitat

Entenem la responsabilitat com la capacitat de prendre decisions i assumir les conseqüències dels nostres actes. Des de l'escola acompanyem al llarg de tots els cursos aquesta capacitat amb l'objectiu d'assolir la màxima autoregulació possible.

Així, quan un infant pren una decisió que afecta de manera negativa la seva pròpia seguretat, la dels altres o l'estat dels espais i materials, rep l'acompanyament adult per a reflexionar i pensar quines accions reparadores ha de seguir. Des del projecte de convivència es preveu tot un seguit de situacions que es poden donar en el dia a dia a l'escola i una gradació de mesures restauratives per a donar-hi resposta.

8.4. Tipus de faltes

“ La llei d'educació 12/2009 en el seu article 37 defineix com faltes i sancions relacionades amb la convivència:

1. Es consideren faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu les conductes següents:
 - a. Les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin greument contra llur intimitat o llur integritat personal.
 - b. L'alteració injustificada i greu del desenvolupament normal de les activitats del centre, el deteriorament greu de les dependències o els equipaments del centre, la falsificació o la sostracció de documents i materials acadèmics i la suplantació de personalitat en actes de la vida escolar.
 - c. Els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut, i la incitació a aquests actes. d) La comissió reiterada d'actes contraris a les normes de convivència del centre.
2. Els actes o les conductes a què fa referència l'apartat 1 que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats s'han de considerar especialment greus.
3. Les sancions que es poden imposar per la comissió d'alguna de les faltes tipificades per l'apartat 1 són la suspensió del dret de participar en activitats extraescolars o complementàries o la suspensió del dret d'assistir al centre o a determinades classes, en tots dos supòsits per un període màxim de tres mesos o pel temps que resti fins a la finalització del curs acadèmic, si són menys de tres mesos, o bé la inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre.
4. Entre les conductes contràries a la convivència que han de constar a les normes d'organització i funcionament de cada centre hi ha d'haver, si més no, totes les que tipifica l'apartat 1, quan no siguin de caràcter greu, i també les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat. “

8.5. Mesures preventives

Les mesures preventives són el conjunt d'accions que realitzem per proporcionar eines de gestió als integrants de la comunitat. Cal remarcar que són molts els autors que defensen que el treball de la cohesió de grup redueix un 80% els conflictes.

8.6. Mesures restauradores/ compensadores

Existeixen diferents estils a l'hora d'afrontar els conflictes que Paul McCold y Ted Watchel exposen en la finestra de disciplina social:

FERMESA + - - -	Punitiu: autoritari, estigmatitzador responem fent alguna cosa en contra del que ha fet la falta	Restauratiu: autoritari, reintegratiu responem amb qui ha fet la falta i amb qui s'ha vist afectat
	Negligent: indiferent, passiu no respondrem	Permissiu: rehabilitatiu, protector respondrem per qui ha fet la falta
	- SUPORT +	

L'escola no contempla mesures sancionadores com a tal, per a nosaltres buscar, decidir i dissenyar mesures compensadores/ restauradores, és més constructiu, ja que impliquen partir de la reflexió directa amb els infants, l'equip de mestres i monitors i les famílies, en definitiva es tracta de trobar solucions dins la comunitat educativa que siguin reconstructives, significatives i que posin en valor els drets dels infants i que prioritzin els interessos comuns per sobre dels individuals. Parlem doncs de mesures restauratives davant els conflictes. En definitiva cal que les parts implicades en una situació de conflicte siguin part activa de la solució i per tant cal contemplar tota la gestió AMB aquestes parts.

Cal plantejar-se algunes preguntes per entendre aquest posicionament:

- ☐ Castigant aconseguim que les conductes no es repeteixin?
- ☐ És responsabilitzador?
- ☐ Ens ajuda a reparar?

Khon, al 2006, deia sobre el càstig:

- Model sobre l'ús de la coerció i això afecta al desenvolupament dels valors en els menors (i ja ha modelat els adults).
- Afecta negativament la relació entre càstig i castigador.
- Impedeix el desenvolupament moral del menor (ancoratge en la fase de funcionament per la por al càstig.

En certa manera exposa que el càstig només suposa la imposició de la superioritat per mitjà de la por i que per tant no es té ni se sent respecte, dificultant que l'infant pugui desenvolupar i entendre els valors.

9. Punt de partida

L'escola dels Encants per la seva organització i funcionament aplica de manera senzilla mesures preventives i les potencia, ja que sempre que sigui possible ens hem d'anticipar i evitar arribar al conflicte. En aquest sentit disposem de diverses eines:

- Eix transversal: és comú a tota l'escola i sempre gira al voltant dels drets de la infància. El curs 19-20, l'equip de mestres de l'escola va decidir incloure també els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).
- Activitats de la comissió diversitat i inclusió: la comissió mixta de diversitat i inclusió proposa i facilita que els infants i famílies puguin realitzar activitats de sensibilització i que fomentin l'autoconeixement enfocades a la diversitat cultural, la diversitat funcional i la diversitat sexual i familiar. També les mestres referents de la CAD i la SIEI ofereixen recursos i estratègies per afavorir la convivència i la inclusió de totes les persones, aquestes mesures estan adreçades a la intervenció directa amb els infants ja sigui mitjançant els PI o les adaptacions metodològiques així com aquelles activitats encaminades a sensibilitzar el grup d'infants i l'equip de mestres. Altres propostes s'organitzen per l'equip de mestres de cada comunitat.
- Participació en festes: per tal de fomentar la convivència i la coneixença entre uns i altres són diverses les festes al llarg del curs a on participen les famílies.
- Les converses: cada dia hi ha un espai per a la conversa en grup, sovint en aquest espai tenim debats al voltant de diferents situacions, mirem d'aportar diferents mirades i en situacions de conflictes mirem de resoldre entre totxs.
- Activitats de cohesió grupal: dins l'acció tutorial i les activitats de moviment conscient es proposen activitats encaminades a afavorir la cohesió grupal.

- Consell d'infants: els consellers són els encarregats de recollir neguits i fer propostes encaminades a millorar la convivència i a enriquir la vida de l'escola.
- Reunions de famílies delegades: cada ambient té dues famílies representants que estan en comunicació directa amb els referents d'ambient i que esdevenen un punt clau en la comunicació entre famílies i escola.

En referència als 3 eixos de respecte:

Eix 1. El respecte vers un mateix.

Eix 2. El respecte vers els altres i la comunitat.

Eix 3. El respecte vers l'entorn físic de l'escola, els materials i el món que ens envolta.

Tot seguit hi ha unes graelles amb les mesures preventives de l'escola, els mecanismes de mediació, les faltes i les mesures restauradores/compensadores.

Respecte vers un mateix	
Mesures preventives	. Treball de l'eix transversal de l'escola: una escola amb drets . Treball de les emocions . Activitats d'autoavaluació i coavaluació
Mecanismes de mediació	. Tutories individuals . Acompanyament de l'adult per implementar llenguatge a les emocions i sentiments. . Activitats de reflexió conjunta en que es pot treballar una situació concreta sense exposar l'alumne.
Faltes	. Valorar-se negativament . Negar-se a fer activitats d'autoavaluació acompanyat de l'adult. . No cooperar en la resolució de conflictes tot i haver respectat el temps que necessitava l'infant. . Autolesionar-se.
Mesures restauradores/compensadores	. Realitzar tutories individualitzades extraordinàries. . Proposar activitats individuals que fomentin l'autoconcepte positiu.

	. Recollir i acordar estratègies que ajudin a l'infant, ja sigui amb ell o amb l'equip docent i la família - Posar en coneixement de la família tant els incidents com les mesures i estratègies aplicades.
--	--

Respecte ver els altres i la comunitat (famílies, equip del migdia, mestres de pràctiques, voluntaris, personal del centre...)	
Mesures preventives	. Treball de l'eix transversal de l'escola: una escola amb drets . Treball de les emocions . Activitats d'autoavaluació i coavaluació. . Activitats de cohesió de grup. . Posar en coneixement de les famílies les vies de comunicació amb l'escola, les formes de participació, les indicacions en els acompanyaments a sortides i les normes d'ús de les eines de comunicació (correu, telèfon, etc.)
Mecanismes de mediació	. L'adult adoptarà el rol de mediador davant els conflictes, en ocasions haurà de regular la conversa en altres pot ser que només tingui el rol d'observador. . L'adult pot acompanyar tots els implicats en el mateix moment o fer-ho de manera individual quan convingui per evitar conflictes majors. . Els iguals com a mediadors. . La coordinadora de comunitat exerceix com a mediador davant un neguit o conflicte i en posarà al corrent a l'equip directiu. . Els delegats poden recollir els neguits i exposar-los a les reunions de delegats.
Faltes	. Agressions físiques i verbals. . Manifestar rebuig obertament sense ser empàtic. . Promoure les faltes de respecte vers un company companya. . Adoptar una actitud passiva i no intervenir per aturar el conflicte ni buscar un adult. . Adoptar actituds disruptives en activitats de grup. . Fer bromes pesades. . Faltes de respecte cap a persones externes al centre. . No respectar les vies de comunicació establertes. . Fer un mal ús de les vies de comunicació establertes. . Actuar de manera inapropiada, no respectant les pautes acordades.

	. No respectar els acords de la carta de compromís.
Mesures restauradores/ compensadores	. Posar (quan es consideri oportú) en coneixement de la família el conflicte valorant els sentiments de l'infant. . Recollir els pactes en els acords de tutoria en un lloc visible per poder-los recuperar. . Recordar les normes establertes i els canals de comunicació. . Arribar a acords amb l'equip de coordinació. . Ofertar entrevistes extraordinàries per resoldre el conflicte.

Respecte vers l'entorn físic de l'escola, els materials i el món que ens envolta	
Mesures preventives	. Treball de l'eix transversal de l'escola: una escola amb drets . Treball de les emocions . Activitats d'autoavaluació i coavaluació. . Activitats de cohesió de grup.
Mecanismes de mediació	. És important dur a terme la recollida d'incidències i tractament directe amb qui està implicat quan es coneix, en cas contrari cal comptar amb la complicitat del grup per mirar de veure com han passat les coses. . La comunicació és eina clau.
Faltes	. Fer malbé el material voluntàriament. . Fer malbé el material de manera accidental. . Mal ús dels materials. . Mal ús de les eines TAC. . Fer un mal ús de les instal·lacions. . No respectar les instal·lacions (guixar embrutar...)
Mesures restauradores/ compensadores	. Reposar. . Reparar/ reconstruir. . En cas que es tracti d'infants, fer-los responsables d'explicar el que ha succeït a la família, fer-ne un escrit... . En cas que es tracti d'al·lats i/o entitats caldrà valorar la continuïtat de les col·laboracions.

10. Objectius generals (Departament d'educació)

Objectiu	Índex d'avaluació
Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.	• Adaptació dels qüestionaris del departament per fer una diagnòstic objectiva de la situació del centre. • Difusió dels qüestionaris als diferents sectors de la comunitat educativa (famílies, infants, docents, PAS i equip migdia) • Estudi dels resultats dels qüestionaris. • Recopilació de conclusions arrel de les respostes obtingudes en els qüestionaris. • En cas que sigui necessari valorar i estudiar el perquè del baix grau de participació.
Ajudar l'alumnat a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.	• Difusió de les normes de convivència amb la implicació dels infants (crear plafons, documents consultables...) • Implicació dels alumnes en la elaboració de les normes de convivència. • Implicació dels alumnes en la proposta de mesures compensadores i restauratives. • implicació de l'alumnat en petites tasques e manteniment i ordre en les diferents comunitats i espais de l'escola, tant en horari lectiu com d'esbarjo.
Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	• Previsió de mesures que compensin la diferència en activitats que realitzem a l'escola. • Actuacions encaminades a fer de l'escola un espai més accessible. • Implantació de mesures necessàries per fer accessibles les propostes dels ambients a tots els infants. • Revisió i/o elaboració d'un nou pla d'acollida de docents. • Elaboració d'un pla d'acollida per famílies i infants. • Prevenció de l'absentisme escolar
Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.	• Organitzar i participar en activitats orientades a fomentar la cultura de la pau. • Potenciar activitats que impliquin la crítica reflexiva i constructiva davant els conflictes socials, la violència i la pau. • Potenciar la participació de tots els sectors de la comunitat educativa com a elements bàsics per fomentar un bon clima de convivència.

Fomentar una cultura de la pau i la no violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

- Treballar els drets de la infància
- Treballar els ODS
- Organitzar i participar en activitats orientades a fomentar la cultura de la pau.

11. Objectius propis del projecte de l'escola

És impossible abarcar tots els àmbits i nivells d'actuació tenint en compte la gran quantitat de mesures preventives que realitzem a l'escola amb les diverses activitats tant curriculars com d'ampliació. En el projecte de convivència hem volgut posar la mirada en:

Nivells d'actuació	Àmbit		
	Aula	Centre	Entorn
Valors i actituds	Coeducació Educació intercultural Educació per la pau Educació socioemocional: Educar en el respecte Educar en l'esforç i la responsabilitat Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió		
Resolució de conflictes	Absentisme Conflictes greus Gestió i resolució positiva dels conflictes		
Organització de centre	Acollida Comunicació Estructura i gestió de recursos Norma Participació		

Tot seguit hi ha els àmbits i els nivells d'actuació que ens plantejem com a escola:

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL, EDUCAR EN EL RESPECTE
OBJECTIU: Compartir el concepte de respecte
ÀMBIT D'AULA:
- Debatre en les converses d'aula sobre el respecte

ÀMBIT DE CENTRE:	
- Promoure i difondre mesures que s'encaminen a respectar l'escola com a contenidor i el seu contingut - Sensibilitzar al claustre sobre la importància de ser un bon model - Sensibilitzar l'equip d'espai mig dia sobre la importància de ser un bon model	
INDICADORS:	
- millora significativa en l'ordre dels espais comuns	
- reducció del nombre de conflictes derivats del NO voler fer/realitzar activitats de recollida, cura i neteja dels ambients	
- els infants se senten escoltats	

EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	
OBJECTIU: Desenvolupar la autoresponsabilitat	
ÀMBIT D'AULA:	
- Promoure la reflexió al voltant de quina és la nostra part de responsabilitat davant un conflicte, un desperfecte, el mal o bon funcionament d'una activitat	
ÀMBIT DE CENTRE:	
- Mantenir els infants responsables del Bon dia com a estratègia per aconseguir que es respectin els temps de les entrades relaxades. - Empoderar els infants per recordar les normes de l'escola als adults que hi accedeixen - Demanar la complicitat de les delegades d'ambient per fer difusió de les normes de convivència	
INDICADORS:	
- el nombre d'infants que accedeixen al centre un cop finalitzades les entrades relaxades s'ha reduït significativament	
- en la resolució de conflictes quan es dona un espai íntim als infants són capaços de verbalitzar el seu grau de responsabilitat en un alt percentatge	
- els infants són capaços de posar exemples sobre què vol dir ser responsable	

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	
OBJECTIU: Acordar mesures compensadores que facilitin la resolució dels conflictes	
ÀMBIT D'AULA:	
- Posar exemples de conflictes que hagin tingut lloc i proposar mesures compensadores entre tots. - Recollir aquestes propostes i fer-les arribar mitjançant el consell d'infants	
ÀMBIT DE CENTRE:	
- Difondre les mesures acordades amb l'equip migdia per tal de respondre tots igual davant els conflictes - Difondre els acords mitjançant diferents sistemes - Recollir propostes fetes des de l'equip migdia	
INDICADORS:	
- els tres consells d'infants han recopilat les normes que hem tingut fins ara però que no havien quedat per escrit	
- els infants de l'escola coneixen aquestes normes	
- les famílies de l'escola coneixen i tenen accés a aquestes normes	
- l'equip migdia coneix les normes	

GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	
OBJECTIU: Millorar la comunicació entre temps lectiu i temps de lleure, escola- famílies	
ÀMBIT D'AULA:	
- Compartir uns minuts durant la conversa de tancament del matí i de tancament de migdia amb els monitors i els mestres - Reflexionar al voltant de la importància que els adults que ens cuiden estiguin informats dels conflictes que hi puguin haver - Reflexionar sobre com ens agrada trobar el jardí i el seu material	
ÀMBIT DE CENTRE:	
- Establir un protocol per a conflictes greus - Buscar la complicitat de les famílies per mantenir el jardí	

- Definir responsables els dies de jardí obert - Buscar com equilibrar l'ús i desgast de materials de jardí entre espai migdia, escola i horari extraescolar	
INDICADORS:	
- s'han reduït el nombre de reparacions i reposicions	
- cal endreçar el material amb menys freqüència	
- el nombre de conflictes en temps de migdia que cal gestionar en temps lectiu es redueix	
- des de l'espai migdia es comunica a les famílies directament quan hi ha un conflicte	

COMUNICACIÓ	
OBJECTIU: Difondre les normes de convivència i acords verbals de l'escola entre tota la comunitat	
ÀMBIT D'AULA:	
- Emprar els consells d'infants per recopilar i difondre les normes - Atorgar als consellers els valor de la seva figura en la resolució de conflictes i com a models - Creació de cartells - Valorar la necessitat de flexibilitzar les normes en determinades situacions i contemplar ens quins casos i com fer-ho	
ÀMBIT DE CENTRE:	
- Empoderar els infants a recordar les normes als adults i parlar de com se senten en fer-ho i traslladar les reflexions als delegats - Difusió via web	
INDICADORS:	
- s'han visibilitzat les normes del centre mitjançant diferents formats	
- la comunitat educativa és coneixedora de les normes	
- a les reunions amb les delegades es comparteixen neguits i dubtes que poden interferir en la convivència	

NORMA I PARTICIPACIÓ	
OBJECTIU: Recopilar tots els acords i normes que recordem entre tots, així com mesures	
ÀMBIT D'AULA:	
- L'escola posa a l'abast dels infants les normes de convivència - Els propis infants poden proposar mesures compensadores i reparadores	
ÀMBIT DE CENTRE:	
- L'escola posa a l'abast de tota la comunitat les normes de convivència - S'escoltaran les propostes de la comunitat pel que fa a propostes compensadores i reparadores	
INDICADORS:	
- el nombre d'adults que manifesta no estar d'acord amb una norma treballada es redueix	
- les famílies accepten els acords presos per majoria en el sí de la comunitat	
- els infants viuen positivament l'aplicació de les mesures i es reflexiona amb ells posteriorment per veure si l'impacte ha estat positiu	
- les mesures aplicades es perceben com a ajustades i justes	

12. Actuacions generals per fomentar la convivència

A l'escola tenim dos documents que recullen les actuacions generals en el pla de la convivència a l'escola.

D'una banda, el document "Com acompanyem els infants", on s'explica l'acompanyament emocional que es fa a l'escola amb una mirada amorosa i respectuosa vers les necessitats dels infants, i que considerem una estratègia preventiva en el pla de la convivència.

D'altra banda, el document "Conviure amb límits a l'escola dels Encants" que versa sobre l'actuació de l'equip docent davant els límits o més ben dit, quan es dona la manca de límits i situacions de manca de respecte i, per tant, de convivència. En el document "La presència de les famílies als ambients" s'hi explica a les famílies com acompanyar els infants als diferents espais, i al document "acompanyament a les sortides per a les famílies" hi trobem les orientacions per com acompanyar les activitats fora del centre.

Aquests documents adjunts als annexos són:

- Com acompanyem els infants
- Conviure amb límits a l'escola dels Encants
- La presència de les famílies a l'escola
- Acompanyament a les sortides per a les famílies

13. Actuacions concretes per fomentar la convivència a l'escola

13.1. Conviure a la comunitat

La convivència és l'acció de conviure, en la que es donen un conjunt d'acords entre diferents persones que comparteixen un espai i es fomenten les relacions assertives.

A cada comunitat, segons l'edat dels infants, sorgeixen conflictes degut a la immaduresa concreta o les necessitats específiques de l'etapa evolutiva.

L'acompanyament que oferim als infants ha de ser sempre des del vincle. Per poder acompanyar és important conèixer a l'infant i la seva situació personal i adaptar-nos al que necessita. Si això no ho podem garantir, després d'una intervenció ferma, si veiem que l'infant no respon, és important buscar el/la tutora referent amb qui té més vincle ja que l'autoritat estarà més assolida.

Sempre que hi ha una situació de conflicte s'intenta oferir un espai per fer una reflexió i per poder posar paraula en allò que ha passat.

13.2. Definició de les mesures preventives

Les mesures preventives són aquelles actuacions, activitats i/o propostes que ajuden a potenciar una bona convivència.

Aquestes mesures són:

- entrades relaxades al matí amb espai per acollir individualment a cada infant i família
- converses durant diferents moments del dia que generen un espai de reflexió i compartir grupal
- sortides i colònies que generen vincles, complicitats a partir de compartir moments junts com a grup
- tutories individualitzades on es dedica un temps amb cada infant per compartir
- acompanyament emocional respectuós i amorós, sense judici vers la persona
- la lliure circulació com a temps autònom i de lliure pensament i acció

- propostes diversificades que atenen les necessitats diverses dels infants, internivells, motivadores, flexibles a diferents agrupament, etc.
- temps de grup a les tardes
- dinàmiques grupals al llarg del curs on generar vincles i fer cohesió de grup
- psicomotricitat i moviment conscient per fer un treball holístic i integral de la personal individualment i en grup
- atenció a la diversitat de forma inclusiva i respectuosa
- consell d'infants per acollir la veu dels infants a l'escola
- treball de l'eix transversal durant el curs basat en els drets dels infants i els objectius de desenvolupament sostenible

13.3. Definició de les faltes i les mesures restauratives i compensadores

Per poder definir les faltes i les mesures restauratives i compensadores de l'escola s'ha creat un excel a on es desgranen les situacions per comunitat, i segons els diferents casos s'especifica, de manera gradada, la mesura restaurativa o de compensació aplicable.

Així i tot, a trets generals les podem agrupar de la següent manera:

Manques de respecte al grup i interrupcions a la conversa:

- Parlar en gran grup la importància d'aquest moment compartit i la necessitat de respecte i la col·laboració en tothom.
- Si és un infant no està preparat, se li ofereixen alternatives.
- Si es detecta que un infant no està preparat què fem i com cridem la seva atenció
 1. preguntar què li passa o si necessita alguna cosa de manera propera i discreta
 2. emprar el contacte visual com a eina
 3. emprar el contacte físic distès per establir la comunicació
 4. emprar la força del grup: si no pots fer això poder el grup et pot ajudar
 5. oferir alternatives: un altre espai dins l'ambient, oferir activitats alternatives que no interfereixin en l'activitat grupal, en el cas dels infants que cursen amb PI aquestes mesures alternatives queden recollides en aquest

- Fer una crida d'atenció en aquell infant en concret.
- Si són dos infants que parlen entre ells, convidar a separar-se per poder estar atents.
- Si es veu necessari l'adult pot apartar-se amb l'infant per parlar-ne.
- Buscar un adult proper per tal que vetlli per la resta del grup.
- Com a recurs extrem, convidem a l'infant en concret que comparteixi la conversa d'un altre ambient fins que estigui preparat per poder estar en grup.
- En una situació extraordinària i reiterada amb un infant de conducta més agressiva, valorar si cal acompanyar-lo al despatx.

Situacions de conflicte entre iguals:

- Si els infants poden resoldre el conflicte sols, no intervenir.
- Intervenir en el cas que ho demanin i en moments que s'observa que és necessari.
- Preguntar als infants què ha passat i com es senten i escoltar les diferents versions del conflicte. Demanar si necessiten verbalitzar o expressar alguna cosa a l'altre. Intentar que ho facin ells sols sense la mediació de l'adult, aquest intervé quan el nivell maduratiu dels infants no els hi permet fer-ho per ells mateixos. Quan hi ha d'altres infants que volen intervenir intentar que no estiguin presents per respectar la intimitat dels implicats.

Situacions d'agressions físiques i verbals entre infants:

- Quan un infant agredeix a un altre primer de tot s'atura l'agressió de manera immediata per preservar el benestar físic i emocional dels infants. Si l'infant que agredeix està molt alterat i no pot regular la ràbia és necessari fer-li una contenció. Si cal, es pot demanar ajuda a un altre adult. També és important trobar un lloc íntim per parlar-ne fora de la mirada del grup per no exposar-los. Depenent de la situació s'intenta acompanyar a l'infant que ha agredit i consolar a l'infant que ha estat agredit. Quan la situació està més calmada es pot parlar per saber què ha desencadenat el conflicte. L'adult ha de regular el to de veu, assumint el rol de mediador i amb un vocabulari respectuós, precís i sense emetre judicis cap a les persones. És l'adult qui controla la situació i pren les decisions.

- Quan l'adult ho considera necessari cal comunicar-ho a la família.
- Davant de situacions d'agressions entre infants de manera reiterada: reflexionar i elaborar de manera consensuada un pla d'actuació per poder prevenir i donar resposta a com acompanyar situacions que dificulten la bona convivència entre aquells infants concrets.

Situacions que no són bones per la convivència:

- Relacions de lideratge negatives.
- Agressions verbals i físiques.
- Excloure infants en el joc de manera reiterada.
- Situacions de dependència desequilibrada entre infants.
- Famílies que influeixen en les dinàmiques dels infants.

Quan actuar?

Cal distingir les baralles esporàdiques, en què es mesura la força i/o l'estatus entre els iguals, de les situacions de desequilibri. Una observació de la continuïtat en el temps d'aquestes accions ens pot posar en alerta. És important l'observació en espais on la vigilància de l'adult és menor o més distesa (lavabos, racons de pati, passadissos, vestidors, menjador..)

Hi ha alumnes que quan agredeixen o insulten i algú els ho retreu diuen: "Només estem jugant, és broma!", però barallar-se no és fer una broma, la manera d'intervenir de l'adult serà diferent sí la relació és simètrica o asimètrica. En una broma tothom riu i ningú no resulta perjudicat, mentre que en l'assetjament hi ha una víctima. A vegades hi ha bromes pesades que poden molestar, però no poden ser considerades com assetjament. Tanmateix, en repetir-se i allargar-se en el temps, el patiment es perpètua i aleshores sí es pot parlar d'assetjament.

És important tenir en compte la diferència d'edat entre els infants implicats, ja que quan hi ha més de dos anys de diferència la línia és molt fina entre el lideratge dels més grans cap als

més petits. Davant d'infants amb necessitats educatives especials, s'ha de tenir en compte el grau de maduresa o el tipus de discapacitat.

Els adults haurien de tenir una mirada oberta per tal de detectar els diferents rols que adopten els infants del grup, quins són més actius i quins més passius.

Com actuar?

- Supervisar la vivència de l'infant davant d'una situació de conflicte reiterat, dedicant-li els espais de tutorització individual que siguin necessaris.
- Empoderar als infants que viuen situacions d'inferioritat vers l'altre o que es deixen influenciar pels companys.
- En moments de grup fer converses per conscienciar de la importància del respecte entre tots. També podem explicar contes, veure curts o fer alguna dinàmica.
- Recollir un registre de fets que han anat passant quan la situació ho requereixi.
- Compartir amb la comunitat la situació amb els infants implicats per tal d'afinar la mirada i poder intervenir.
- Prendre acords en comunitat per actuar de manera conjunta.
- Compartir, sense crear alarma, els fets amb les famílies dels infants implicats.

Com acompanyar a les famílies?

És important oferir un espai tranquil on les famílies puguin expressar-se i sentir-se escoltades.

Després d'una observació i un retorn d'allò observat es pacten uns acords d'actuació amb estratègies individualitzades per les famílies i els infants implicats. Es proposa fer un seguiment periòdic de com està evolucionant la situació.

Situacions d'autoagressió:

En aquestes situacions l'adult ha d'aturar l'autoagressió per evitar que es faci mal.

Agressions d'infants cap als adults:

Quan passen situacions d'aquest tipus, l'adult ha de mantenir la calma i la presència i no prendre-s'ho com un atac personal. Primer cal aturar l'agressió deixant clar a l'infant que no permetrà que li faci mal. L'adult és exemple de conducta però cada infant és diferent i es farà un acompanyament concret que doni resposta a les necessitats del moment.

- En cas d'agressió puntual, l'adult decidirà la presència i verbalitzarà a l'infant que fins que no arribi a la calma no marxarà.
- En cas d'agressions reiterades, l'adult pot demanar a un infant (prou madur emocionalment) si necessita un espai per calmar-se i manifestar què li va ve en aquelles situacions.

Poca cura del material i dels espais:

Quan es donen situacions de manca de cura ver el materials, el mobiliari o els espais de l'escola cal fer partícip a l'infant del fet, valorar si hi ha consciència de la poca cura o mal ús i fer-lo partícip de la importància del respecte.

Si igualment el nen o nena continua amb el poc respecte, amb un límit clar li direm que no permetrem que faci aquell mal ús i que no està preparat per fer-lo servir o estar allà i plegadament es mirarà una alternativa. Si l'infant no col·labora, serà l'adult que prendrà la millor decisió per aquell infant en aquell moment.

Actuacions de famílies poc curoses o repectusoses amb l'escola:

Hi ha algunes actuacions que ens indiquen poca cura i/o respecte de les famílies vers l'escola i les persones que hi treballen. Algunes d'aquestes actuacions són:

- Desacreditar la mirada del mestre.
- Intervenir en la resolució de conflictes que està gestionant el docent.
- Cura de la qualitat dels materials que s'ofereixen als infants des de l'escola (llibre, vídeos..)
- No respectar els horaris d'escola (també l'absentisme).
- Fer un mal ús o no respectar les vies de comunicació establertes.

- Actuar de manera inapropiada i no respectar les pautes donades en els acompanyaments i altres activitats.
- No respectar els acords de la carta de compromís educatiu.

Mesures preventives

- Fer una bona acollida de les famílies a l'escola, amb cura i respecte.
- Fer arribar a les famílies documents, notícies als butlletins i informacions que siguin importants que coneguin.
- Posar en coneixement de les famílies les vies de comunicació amb l'escola, les formes de participació, les indicacions en els acompanyaments a les sortides i les normes d'ús dels diferents canals de comunicació (correu, butlletins, telèfon, etc).
- Tracte respectuós i sense judici vers les famílies.
- Fer reunions amb les famílies delegades on s'acullin els neguits i/o conflictes.
- Oferir espais a les reunions en famílies per compartir i generar vincles i compartir les bases de l'escola.
- Disponibilitat dels tutors i tutores per fer entrevistes amb les famílies.
- Compartir i potenciar les formes de participació a l'escola.

Mesures restauradores/ compensadores

- La coordinadora de la comunitat exerceix com a mediadora davant un neguit o conflicte que no s'ha pogut gestionar amb el tutor/a i en posarà al corrent a l'equip directiu.
- En casos extrems, reunió amb la persona de l'equip directiu referent de la comunitat i/o si s'escau amb l'inspector de l'escola tot arribant a acords.

14. Conclusions

Som conscients com a escola que la convivència és un tema de cabdal importància. La convivència és el dia a dia a l'escola i se'n parla constantment a les diferents reunions de l'escola i fins i tot a les trobades informals entre passadissos o al jardí.

La convivència, tal com diu la paraula, és con - vivència i amb la vivència ens trobem cada dia a l'escola i fora d'ella com a persones vives i diverses.

L'elaboració del projecte de convivència ens ha servit per deixar constància de les nostres idees, del nostre projecte educatiu, de la nostra mirada vers els infants, les relacions, l'acompanyament emocional però només d'una part perquè cada situació que es genera a cada moment del dia és única. Podem preveure mesures preventives, podem reflexionar al voltant de les situacions que ens preocupen i trobar estratègies d'intervenció, de compensació... però som conscients que davant cada situació, tot i tenir el projecte de convivència fet, llegit, acordat, integrat... serà diferent i caldrà ajustar-nos a l'infant, a la situació, al moment i a totes les consideracions específiques que siguin pertinents respectant el projecte d'escola i basant-nos en les consideracions generals del present projecte de convivència.

L'escola és viva igual que la vida i sabem que aquest document també ho és. Així que caldrà continuar revisant-lo, ampliant-lo i enriquint-lo contemplant el dia a dia, l'evolució dels infants al llarg del temps i tot ampliant amb aspectes que anem observant, estratègies que anem integrant i també noves investigacions, intervencions i propostes que poden anar sorgint i que es valorin interessants d'afegir en aquest document.

Annex I. Com acompanyem els infants

L'infant capaç.

El nostre projecte pedagògic entén que **cada infant està en continu creixement**, que **cal respectar les seves necessitats, els seus ritmes i la seva intimitat**. Que ningú ha de forçar, accelerar o involucionar aquest procés de creixement des de l'experiència pròpia i la imposició. El nostre sistema educatiu implica construir relacions basades en la no imposició, la no directivitat, i el respecte als processos individuals. En aquests processos i a mesura que els infants van creixent els oferirem un marc de confiança ric en reptes i els ajudarem a descobrir eines de construcció personal i col·lectiva.

A l'escola confiem amb els infants, sabem que són capaços de moltes coses i els oferim autonomia, ells, de manera progressiva, ens responen amb responsabilitat. La presència dels adults a l'escola ha de ser curosa i molt respectuosa amb els infants, ha de preservar la seva seguretat i les seves necessitats. Per això **és molt important que l'escola assegurí que els adults faran un bon acompanyament, compartit amb els mestres de la comunitat dins d'un entorn de treball cooperatiu i col·laboratiu**.

Els nens aprenen en funció dels seus interessos, necessitats i emocions. Els adults de la comunitat de petits no hem de dirigir, **ni anticipar**. A mitjans i grans és molt important **crear entorns rics i autònoms** que generin en els infants ganes d'aprendre, de descobrir, de compartir i construir, l'adult mitjançant el treball de **tutoria farà conscient a l'infant de la seva necessitat de creixement i millora** ajudant-lo a posar-se nous reptes i si cal, **entrarà en la negociació amb ell amb l'objectiu que prengui compromisos de millora**.

Valorem més com s'aprèn que el propi aprenentatge. Els nens necessiten "descobrir" les coses per si mateixos. Els adults mai direm "això es fa d'aquesta manera", sinó en tot cas i sempre a partir de la iniciativa del nen "jo això ho faig d'aquesta manera" (deixa implícit

que pot haver altres maneres igual de vàlides) .

Tinguem clar que a la nostra feina som els responsables d'aconseguir el grau necessari de motivació dels infants i per a aconseguir-ho utilitzarem els mitjans al nostre abast: diàleg, negociació, pactes, valoració de l'esforç, reconeixement dels valors personals, confiança.

La presència de l'adult.

La **presència dels adults** a l'estona dels ambients, al jardí o en els temps de grup **ha de ser discreta, ens posem a la seva alçada**, és millor seure als tamborets, bancs o a terra. D'aquesta manera els oferim una proximitat discreta i a l'abast de les seves necessitats.

A cada ambient sempre hi ha d'haver un adult. A petits mai podem deixar l'ambient només amb infants. Només **en cas d'urgència s'avisarà un altre adult** perquè ens substitueixi a l'ambient on estem acompanyant. A mesura que els nens es fan grans i que per tant esdevenen més autònoms i responsables és bo que puguin treballar sols o en grup sense la mirada constant de l'adult, ara bé sempre algú ha de fer-se responsable d'aquests grupets que està sol i n'ha de fer la supervisió.

Els pares i les mestres han de trobar els seus temps per parlar, **evitem parlar amb les famílies a les hores d'ambients**, i ens limitarem a fer **un petit intercanvi si és necessari**. **Aquest és un temps per acompanyar i acollir els infants. Amb molta correcció els explicarem a les famílies que busquem un altre espai i moment per a trobar-nos i els convidem a venir en moments tranquils quan no hi ha infants.** El telèfon mòbil l'utilitzarem per a fer-ne un ús educatiu.

Als ambients intercanviem, si és necessari, informacions breus entre adults. **És molt important evitar tenir converses entre nosaltres, les mestres, quan estem acompanyant en un ambient.**

No mengem quan estem acompanyant els infants, tampoc al pati o al jardí. Només mengem amb ells a les estones d'esmorzar tot adaptant-nos als tipus d'esmorzars que fomentem des de l'escola.

Per escoltar als infants i per parlar-los... ens posem a la seva alçada. És important que establim relacions comunicatives entre mestres i infants amb el to corporal, la mirada. La mirada als ulls ajuda a connectar en la conversa. Si l'infant no ens mira li demanem que ho faci abans d'iniciar una conversa. Quan ens ajupim i els mirem, ells estem dient "hi sóc", "estic aquí".

Respectem els seus espais, temps i moments personals. Podem preguntar-los què necessiten (per exemple, "Vols que em quedi amb tu o prefereixes estar sol/a?"), o intentar detectar, a través de l'expressió corporal o de la mirada, les seves demandes o necessitats. Sempre l'ajudarem i li oferirem estratègies per poder sortir, si encara no ho sap fer sol, del bucle emocional en el que es troba.

Respectem els ritmes dels infants i adoptem una actitud tranquil·la, sense presses,
els mestres som els encarregats de preservar aquest clima.

La gestió de les emocions bàsiques i universals és cabdal per a poder accedir a l'aprenentatge de valors i per descomptat de continguts acadèmics, la gestió positiva de les emocions i el control de les emocions negatives, serà quelcom on l'infant anirà accedint amb l'ajut dels mestres de l'escola tot oferint-li estratègies per poder conèixer i gestionar de manera positiva les seves emocions (sortir d'un bucle emocional que el bloqueja).

Condicions necessàries a bons l'aprenentatges:

Sentir-se estimat

Equilibri emocional

Estar motivat

No sentir-se pressionat, tenir temps, no presses.

Adquirir el grau de maduresa

Saber estar.

Mantenim un to de veu suau i més aviat fluix. Ens apropem sempre als infants per parlar amb ells i elles, i no alcem la veu. **És important evitar dirigir-nos als nens i a les nenes des d'una distància que impliqui emprar un to de veu massa elevat.** No dibuixem davant dels infants amb la intenció d'**evitar dibuixos estereotipats ni d'oferir-los un model.** Confiam que ells són capaços de fer allò que es proposen. **Utilitzem models del natural** o bé **fotografies** tot fent la reflexió d'allò que estan observant.

Evitem fer judicis sobre la seva persona i no emprem adjectius qualificatius ("Ets..."). Parlem des de la nostra emoció... No fem valoracions de l'estil "molt bé", "molt malament", "així no es fa", "és molt lleig pegar"... Sí tindrem presents aquells infants que necessiten reforços positius i a ells els hi dedicarem paraules que els ajuden a aconseguir una major autoestima. **Procurem reflectir els nostres pensaments parlant sempre des de les nostres sensacions**, des de la nostra persona, no de les seves actuacions... "Em sento malament si em crides", "Jo ho se fer així", "A mi no m'agrada estar amb tant de soroll". Abastem els fets relacionant-los amb les persones i amb les situacions. Els ajudem a connectar amb la seva emoció... **Davant de les coses que han fet** i que ens mostren (dibuixos, com salten...) **evitem donar la nostra aprovació**, oferint seguretat en les seves accions. Els preguntem com s'han sentit ells i elles mentre ho feien o descrivim el que hem vist: "Has fet...", "Estàs content de com ho has fet?", "Com ho has fet?", "Ho has fet tu sol/a!". Donem el reconeixement enriquint el llenguatge i aprofitem aquests moments per compartir amb els infants i anar consolidant vincles afectius, afinitats...

També els podem ajudar a percebre els propis avenços respecte a produccions o fets viscuts anteriorment. És important dedicar-los l'estona que ens demanin. **No fem**

comparacions ni parlem en termes de competitivitat. No diem “Ho fa millor / més ràpid...”. En cap cas fomentem la rivalitat entre infants. Evitarem les felicitacions en veu alta, però tindrem present que hi ha infants que de vegades les necessiten per millorar la seva autoestima, felicitacions tant d’adults com d’infants (coetanis, mestres, monitors, famílies) **L’important no és que els nens i les nenes facin les coses per tenir el reconeixement de l’adult,** per agradar a l’adult... Cal fer les coses perquè un mateix se senti a gust fent-les d’aquella manera. Hi ha infants però que necessiten que el seu esforç sigui reconegut per poder avançar en els seus processos.

Acceptem els seus sentiments, sense jutjar-los ni desmereixe’ls, encara que no els entenguem.

No fem servir sentències del tipus “per això no es plora”, “no et preocupis”, “no ploris”, “no t’enfadis”... Empatitzem amb la situació que viu l’infant. **Mai neguem els seus sentiments, al contrari els reconeixem.** Sovint no cal massa paraules, la nostra presència ja els acompanya.

Gestió del conflicte.

Hem de crear les condicions necessàries per què siguin ells qui resolguin els conflictes a la seva manera, i hem de fugir de protocols d’adults. Hem de respectar els moments en que ells mateixos gestionen els conflictes. L’important és que siguin els mateixos infants els qui se sentin bé amb la manera com han resolt el conflicte. **No acceptem mai agressions verbals, físiques o emocionals que considerem són faltes de respecte, i cal actuar amb fermesa per fer entendre als infants que no els deixem actuar així.**

Evitem sempre emprar les amenaces, el càstig o els premis, i les expressions que indirectament comporten aquestes condicions: “Si no menges no et faràs gran”, “Si recolliu us explicarem un conte”... És una realitat que cada acció porta implícita una conseqüència. No cal inventar-nos res.

La millor ajuda que podem oferir-los és ser-hi. L’adult acompanya i observa atentament,

la seva presència dóna seguretat a l'infant, evitant ajudar-los si no és necessari. **Els ajudem quan ens ho demanen o si observem que ho estan passant malament davant d'una situació que no poden o no saben com resoldre.** Ajudar no implica fer la tasca per ell o per ella, sinó **donar recursos perquè el mateix infant pugui cercar una solució** i aconseguir el que es proposa. Quan pensem que els cal ajuda i no ens la demanen sempre els preguntarem si volen la nostra ajuda, de manera que siguin ells els que prenen la decisió. **Actuarem davant de situacions d'inseguretat o falta de respecte vers les persones, els materials o els espais vetllant per tenir un clima adequat. Si es malmet un objecte voluntariament, farem que l'infant el retorni a l'estat inicial, si no és així demanarem el recolzament familiar.**

Donem veu i espai a totes les parts implicades, mitjançant de tal forma que la solució sigui satisfactori per a tothom. No cal buscar una solució immediata, sovint la calma i la distància ajuden a veure de manera més clara i trobar millors solucions. **Procurem no donar la resposta o la solució abans que l'infant hagi intentat trobar la.** Cal acceptar les seves "solucions" (dins d'uns paràmetres) tot i que nosaltres sapiguem que no funcionaran. **Deixem que sigui l'infant qui arribi a les seves pròpies solucions, però tenim clar que nosaltres hem d'assegurar que arribi a assolir-les.** Davant de certes preguntes podem contestar: "I què podem fer?", "I què pots fer?", "Com ho podríem resoldre?"

Els límits.

Els nostres límits són clars, han de ser coneguts per a tothom i cal complir-los. És responsabilitat de l'adult vetllar pel seu compliment, davant d'una manca de respecte vers els límits, farem saber a l'infant d'una manera clara i contundent que això a l'escola no es pot fer!

Annex 2. Conviure amb límits a l'escola

Conviure amb límits a l'Escola dels Encants.

Els límits donen forma al marc de convivència en espais socials. Són, per tant, quelcom necessari en tant que socialment hem de saber conviure en benestar i aquest benestar només l'aconseguim amb les normes que ens ajuden a trobar la seguretat. El límit és el marc per on moure'ns amb seguretat i confiança pel món.

També podem parlar de límit com a objectiu personal, pensant en aquells que ens marquem de cara a poder assolir certs aspectes de la nostra vida. Establir límits significa tenir sentit comú.

L'infant necessita un marc, unes normes i una contenció; els límits serveixen per tal de no perdre's i per tal de poder-se sentir segur i lliure. Per tant, els límits són imprescindibles per al creixement sa de les nenes i dels nens. Els límits han de ser clars, adequats i han de servir perquè l'infant s'enforteixi tot interioritzant els valors socials que com adults els ajuden a descobrir el camí.

És necessari conviure amb límits.

Necessitem els límits per poder assegurar el respecte pels processos de vida i el desenvolupament autèntic que resulta de la interacció entre l'organisme i el seu entorn. Els límits són imprescindibles i necessaris per poder conviure. En entorns socials siguin familiars, professionals, escoles, espais d'amics o qualsevol àmbit social és indispensable establir uns mínims que ajudin a crear el marc que reguli la bona convivència entre les persones. Pensem que no es pot viure sense normes i, per tant, sense límits. L'ésser humà és finit, la vida és finita i la convivència respon a unes normes socials o a uns convenis que creen un marc, el qual ha de ser prou ampli per permetre les necessitats diverses i alhora prou segur per impedir que es pugui danyar a un mateix o a d'altres. Els límits ajuden a entendre quines coses es poden realitzar i ajuden a preveure els perills.

Sempre hi ha uns objectius clars al darrera dels límits.

El límit serveix per regular la bona convivència i per donar seguretat. Sense límits ens falta orientació vers el que es pot o no es pot fer. Això ens fa sentir-nos desprotegits, insegurs i indefensos davant d'atacs d'altres, sense reptes que ens ajudin a créixer, a afrontar a nous escenaris o a repensar sobre el que fem nosaltres o els altres.

A l'escola i a la vida és fonamental que els infants puguin desenvolupar els seus processos de vida. Se'ls ha d'oferir un entorn viu, actiu, lliure i no directiu; un entorn prou segur on l'infant es pugui desenvolupar d'una manera sana. Només se sentirà protegit quan sap que està amb adults segurs que li ofereixen la possibilitat de moure's amb seguretat entre uns límits clars i raonables. Llibertat, respecte i responsabilitat (autoregulació) són aspectes necessaris que van totalment relacionats amb els límits.

Com s'acompanyen els límits?

- Acceptar la situació: prendre la situació com a una oportunitat per reflexionar, per aprendre i per créixer; que l'infant visqui l'experiència com una opció formativa. Per tant, l'educador no hauria d'afrontar les situacions amb una actitud d'això no hauria d'estar passant sinó des d'una actitud d'acceptació. D'aquesta manera, l'educador pot mirar la situació amb calma i sense desviar l'atenció del tema pot dedicar-hi el suficient temps.
- Adult com a moderador: permetre a l'infant que parli, que reflexioni, que sigui qui soluciona per ell mateix el conflicte o la situació. L'adult l'ajuda a regular la situació, a posar paraules en cas que sigui necessari, però intentant que el protagonista sigui l'infant. L'adult ha d'acompanyar respectuosament i regular en cas de necessitat.
- Tenir una actitud amorosa: l'actitud amorosa passa, per acceptar l'infant tal com és, per mirar-lo per tal que se senti reconegut. L'actitud amorosa no s'ha de confondre amb la llàstima. Vol dir tractar l'infant amb amor i respecte, sense jutjar-lo.
- Infant aprenent: A l'hora de posar un límit cal entendre que, com tothom, l'infant està

aprenent, i que la seva acció és un pas en aquest sentit. No tenir la intenció d'ensenyar res. Els límits no són una oportunitat d'ensenyar res, sinó de viure i que ell mateix reflexioni i en tregui les seves pròpies conclusions.

- No emetre un judici sobre la persona. Si entenem que l'infant està aprenent i que la seva acció és un intent de trobar un punt de calma, no té sentit identificar la seva acció amb la pròpia identitat. En tot cas, cal expressar el que no ens ha agradat, o el que no podem deixar fer, amb claredat, concreció i fermesa, sense gaires explicacions.

- Oferir alternatives: En cas que sigui possible, es poden oferir alternatives a allò que no es pot fer. Així, el límit és també una oportunitat per ampliar les possibilitats d'acció i resoldre la situació d'una manera positiva. Ex: un infant corrent a un ambient se li ofereix l'oportunitat de sortir al jardí.

- Explicació clara i concisa: L'adult en l'explicació ha de ser breu i explicar amb claredat el que no ha estat bé. Tot assegurant que està comprenent la demanda i que l'infant respon a la demanda.

- Adeguar el límit a l'infant: Hi ha infants que per les seves necessitats individuals o del moment en que es trobi s'ha de deixar un marge a la reacció, que no serà immediata, ja que necessita un cert temps per canviar. En alguns casos en què no hi ha ni agressió ni perill imminent, pot ser necessari donar un cert temps per a la reacció. Cal respectar l'espai i el temps de cada infant.

Els límits que cal tenir a la nostra escola.

A l'escola necessitem pocs límits, però clars i contundents. Han de ser límits compartits per tots, consensuats i lògics i adients amb les necessitats i les especificitats dels infants. Els adults som els responsables d'aconseguir que aquests límits siguin respectats en benefici de tots els infants, de la bona convivència del grup i del bon desenvolupament personal de cadascun que formen la comunitat educativa. Els límits consensuats passen a ser regles del joc compartit per tots. Els infants esperen i necessiten que nosaltres vetllem perquè aquestes normes i aquests pactes es compleixin.

Alguns dels límits que tenim a l'escola són:

- No es permet que adults ni infants es facin mal físic, ni que s'insultin verbalment, perquè són faltes de respecte.
- No deixem que es trenqui cap material intencionalment. Si es malmet algun material, caldrà mirar la manera d'arreglar-lo, buscar una alternativa a l'ús que té aquell material o mirar com tornar-lo a tenir. L'infant que ha malmès el material se'n farà responsable.
- Els materials han de ser recollits al seu lloc després d'haver-los utilitzat.
- No es pren el material a ningú i aquest solament podrà ser utilitzat amb consentiment previ.
- La brutícia i les deixalles van a la paperera. Intentem cuidar l'entorn entre tots. · Respectarem els horaris.
- No es poden portar joguines de casa. Farem l'excepció amb aquells infants més petits que les mestres creiem que ho necessiten per tenir major seguretat.
- A l'interior de l'escola no correm, saltem o cridem; però es pot fer al jardí, al gimnàs o a psicomotricitat.
- Solament es menja a les zones designades per fer-ho.
- No ens enfilem a les taules ni a les cadires, cuidem el material i el fem servir segons l'ús que té.
- No molestem a qui participa en activitats individuals o grupals.
- Els infants han d'estar a les seves comunitats. Si algú necessita desplaçar-se a una altra comunitat, ho notificarà a un dels seus adults de referència qui valorarà si l'infant està preparat per anar-hi sol. En cas que necessiti acompanyament, haurà de ser d'algú diferent de la mestra de referència ja que aquesta ha de quedar-se amb la resta d'alumnes.
- No està permès ficar-se en l'activitat d'un altre sense que aquest li ho hagi demanat o sense que li correspongui.
- Tenim cura de l'espai i cooperem per a tenir-lo net i endreçat.
- Hi ha activitats d'aprenentatge que ajuden al desenvolupament de competències que no són voluntàries i que, per tant, cal realitzar. Cal tenir present que aquelles

activitats realment són adequades per l'infant i li convé realitzar-les.

- A la conversa a petits i en ocasions a mitjans, on a vegades hi ha infants que els costa de compartir, permetrem que aquests prenguin distància i s'allunyin físicament respectant el silenci i la calma. Si no poden estar a la conversa, els oferirem poder mirar els contes o els àlbums a l'ambient. Hauran de tornar a seure amb els companys si volen participar-hi i de lluny no acollirem les seves intervencions.

La manera correcta de posar límits.

És fonamental que l'equip de mestres consensui la manera de posar els límits i que tots actuem amb una mirada compartida. Tot i així, som conscients que no hi ha una manera única i adequada de posar-los; les maneres de posar els límits s'adequaran als infants i a la situació concreta. Cal tenir present aspectes personals que tenen a veure amb la diversitat, ja que determinats límits que poden ser adequats per a la majoria, potser no ho són per a tots els infants.

- Els límits s'han d'aplicar de manera coherent, tenint sempre present en quina situació es troba l'infant per tal d'afavorir que els entengui i interioritzi.
- Calen límits clars, breus, personalitzats i contundents.
- Han de ser pronunciats de manera clara, breu i entenedora, amb missatges curts.
- S'han de dir amb seguretat i amb autoritat, que no amb autoritarisme.
- Un límit que sabem que els infants coneixen però no respecten, no el repetirem constantment i actuarem de forma pertinent.
- Cal connectar visualment amb l'infant o assegurar que estigui present en la situació.
- Posarem el límit quan siguem al costat de l'infant, no el cridarem des de la distància.
- Canviarem el to de veu i l'actitud corporal (si cal alçar-se), però això no implica cridar.
- L'adult ha de ser constant i coherent amb el respecte i l'aplicació del límit.
- És important mirar d'anticipar-se al moment en que l'infant es salta el límit.
- Després d'aplicar un límit, farem un acompanyament emocional proper i respectuós.

Un aspecte a destacar i que cal tenir molt present és que si l'infant creu en aquest adult que

li està posant els límits; llavors creu en el valor dels límits que l'adult li marca i ajuda a respectar-los. Quan la persona adulta posa un límit a una nena o nen ha de tenir molt present que ella sempre és model d'actuació per l'infant.

Negociar amb els alumnes? Què es pot negociar i què no es pot negociar?

Els límits assenyalats anteriorment no són negociables; tot i així, sovint hi ha algun infant a qui li costa molt d'acceptar-los i complir-los. En alguns casos, caldrà anar fent un modelatge que permeti a l'infant anar sent capaç d'acceptar i conviure assertivament amb els límits; però només es negociarà en casos molt concrets. Negociarem més el com que el què, ja que el límit que un no aconsegueix perjudica clarament als seus coetanis, als companys i a ell mateix. Per tant, en moments concrets és necessari oferir alternatives, donar l'espai i proposar altres activitats.

Què passa si no es respecten els acords pactats?

Quan un infant no respecta un límit, es salta un acord o obvia una norma de convivència, ha de viure una conseqüència que sigui coherent amb la seva falta. Les conseqüències han de ser portades a terme en el moment que passa, han d'estar vinculades a la falta comesa, han de ser pensades i reflexionades per l'infant amb l'acompanyament de la mestra i han de ser fàcilment realitzables. El que perseguim és que la persona en tregui un aprenentatge i que millori en la seva actuació i compliment de les normes de convivència.

En el cas que hi hagi falta de respecte vers algun company, s'ha d'acompanyar de manera individual a l'alumne que ha fet sentir malament a l'altre o l'ha agredit i no davant dels companys. Només tractarem el tema en grup quan afecti als seus membres. Mai posarem en evidència l'infant davant del grup ni el jutjarem ni el farem sentir malament. Reflexionarem sobre el que ha passat, ho parlarem i buscarem una conseqüència relacionada amb el que ha passat. No farem servir mai els càstigs.

Què cal fer, quan de manera reiterada, no es compleixen aquests límits?

És responsabilitat de l'adult aconseguir que els límits siguin respectats, i entenem a l'adult no com un sol individu, sinó com a un col·lectiu que vetlla per la bona marxa i convivència de l'escola. Hem de ser còmplices en aconseguir una bona convivència, hem de ser constants i actuar sempre de manera conscient (no podem fer veure que no veiem quelcom que està malament, ja que la nostra actuació és el que més serveix de model a l'infant que està aprenent).

Cal parlar i arribar a acords amb la família, informar-les de quines són les normes i quins són els límits que posem a l'escola.

La conseqüència, una bona mesura.

La conseqüència és la mesura que prendrem quan no es respecten les normes. La conseqüència ha de ser immediata, vinculant i relacionada amb el que ha passat, que li ofereixi una solució.

Si la conseqüència no serveix per resoldre la situació, no és bona i hem de buscar-ne una altra. Si la conseqüència és sancionadora, és un càstig.

Les conseqüències han de ser coherents amb la falta comesa, d'execució quasi immediata i de fàcil realització. La conseqüència ha de servir per a aprendre a fer millor el que hem de fer i, per tant, sempre ha de ser quelcom vist pels adults com positiu.

Dificultats que ens trobem al posar límits.

La majoria de nosaltres hem tingut vivències negatives quan ens equivocàvem i això ens ha fet rebutjar els càstigs. Però sovint confonem els càstigs amb les conseqüències, però són dues coses ben diferents. L'infant que té una actitud disruptiva i busca el conflicte ens està reclamant de manera latent que té algun malestar. Cal acompanyar-lo i ser molt precises i fermes amb els límits ja que els necessita per sentir-se més segur.

Algunes de les dificultats concretes que ens trobem a l'escola són ràtios massa grans i poc temps per poder oferir individualment a cada infant. Se'ns generen dubtes que ens sorgeixen en el moment de posar el límit. Altres vegades, la reiteració de la falta i la dificultat de la constància ens fa defallir en la continuïtat. Però és important ser constant, repetir-ho cada vegada que succeeix i anar a la una amb les famílies.

Les mestres, coneixem els nostres propis límits?

Si fem demandes als infants, hem d'assegurar-nos que nosaltres també les complim ja que som un dels models més propers dels infants. Tenim uns límits i els hem de respectar, ens ajudarà a fer-ho la confiança de poder compartir-ho amb l'equip i que aquest ens ajudi a saber-nos dir NO.

I és que aquesta paraula tant curta i tant contundent encara fa massa por però és molt necessària.

Annex 3. La presència de les famílies a l'escola

L'escola ofereix l'oportunitat a les famílies d'entrar als ambients, ja sigui a l'entrada relaxada pel matí o per regalar al grup d'infants un taller alguna tarda.

L'entrada relaxada és una estona que està pensada per poder compartir un temps amb els seus fills i filles i per oferir als infants una transició de qualitat en l'arribada a l'escola. Per tant, és important arribar a les 9:10h ben puntuals i a partir d'aquí valorar quina estona és necessària per a acompanyar. La franja que dediquem a aquesta entrada és de 9:10h a 9:30h i un cop passada aquesta hora les famílies han de marxar. Comença en aquest moment una estona on l'infant és el protagonista dels seus processos d'aprenentatge tant individuals com amb els seus iguals.

Quan s'arriba a l'escola, l'adult és el model i hem d'ajudar als infants en els hàbits del dia a dia: saludar a la mestra, deixar l'esmorzar a la cistella, deixar l'ampolla i posar el nom a la corda. Ajudar no vol dir fer les coses, sinó que cal fomentar l'autonomia d'aquests.

Un cop dins dels ambients s'ha de promoure un clima tranquil sense córrer ni cridar. Les mestres a l'escola ens ajupim a l'alçada de l'infant per parlar i utilitzem un to de veu suau. Convidem les famílies a mantenir aquesta presència discreta i realitzar un acompanyament que vagi en la línia de l'escola. Els conflictes que es donen a l'ambient els gestionen les mestres.

El material que s'utilitza és el que està presentat als diferents microespais, no es poden obrir armaris i cistells. Intentem fer un bon ús del material i el mobiliari, i educar en aquesta línia.

A la taula de representació gràfica les famílies no han de dibuixar, són els infants qui ho han de fer, si no en saben els acompanyem en aquest moment o els oferim altres recursos. No oferim dibuixos estereotipats per tal que els infants deixin volar la seva imaginació i creativitat a l'hora de fer un dibuix i per tal que no es comparin amb models preestablerts.

No es poden fer fotos dins dels ambients per tal de preservar la intimitat i els drets d'imatge dels infants.

Si hi ha la necessitat de parlar entre adults o de comunicar-se a través del mòbil es poden trobar altres espais i temps on fer-ho.

Acomiadar-se de l'infant és important, cal que els nens i nenes sàpiguin que les famílies marxen. El comiat, però, no s'ha d'allargar, si es requereix l'ajuda de la mestra, es demana i aquesta acompanya aquest moment per tal que la família pugui marxar desde la calma.

Per tal que aquest moment tan bonic del dia sigui de qualitat i tothom en pugui gaudir, demanem a les famílies compromís i respecte.

Annex 4. Acompanyament a les sortides per a les famílies

En el nostre projecte d'escola les famílies tenen una forta presència, les fem participants de molts moments i un d'ells és a les sortides.

Per nosaltres, les famílies tenen un pes important en acompanyar al grup a les sortides, ja que comparteixen experiències pedagògiques i culturals interessants.

A més cobreixen la ràtio que per normativa hem de garantir al sortir de l'escola. Com regula el departament, segons la comunitat el nombre d'acompanyants variarà. Mitjançant els delegats us informarem en cada cas dels acompanyants que necessitem. També és una responsabilitat perquè acompanyen a tot el grup i no només al seu fill/a.

Recomanem que s'ofereixin voluntàries aquelles famílies que el seu fill o filla està preparat per compartir-lo amb els altres infants, si no es fa difícil la gestió del grup i aquest acompanyament ha de ser profitós. Acompanyar a les sortides és estar tota l'estona amb el grup, tot i que davant la necessitat de deixar el grup per algun motiu personal cal pactar amb la tutora quin és el moment adient.

Seguint en la línia que aquest acompanyament de les sortides sigui real i de profit no es pot venir amb nadons, ja que sinó l'atenció no està focalitzada en el grup. L'equip pedagògic valorarà la viabilitat dels acompanyants, i és prioritzaran pares o familiars que coneguin els infants, i que estiguin en bona disposició.

Ens dirigim als infants sempre en un to tranquil i de respecte recordant les normes de convivència i posant límits quan cal. En el cas que sorgeixi una situació difícil de gestionar, la persona acompanyant ho notificarà a la mestra si serà aquesta la que intervindrà.

Les decisions pertinents als infants les prenem les mestres perquè som les responsables del grup legalment i que coneix les peculiaritats de cadascun dels infants.

Pel que fa al tema de les fotografies, entenem que les sortides són moments molt bonics per realitzar-les, però com a escola oferim l'ipad que té cada ambient per fer-les en comptes d'utilitzar els mòbils personals de la famílies. És un tema legal per garantir els drets d'imatge de tothom, així com del respecte de les normes. Poden ser els infants, les mestres o fins i tot les famílies qui facin les fotos. Mentre estem amb infants és convenient silenciar el mòbil, i recomanem no mirar-ho, si no és que és una necessitat que caldrà explicar al tutor de referència.

Demanam a les famílies un compromís i l'acceptació dels acords establerts en aquest document.

Per últim, les mestres valorem i agraïm molt aquest acompanyament de les famílies de manera positiva, ja que els infants els veiem il·lusionats i pensem que és un moment molt enriquidor per compartir entre família i escola que ens permet anar teixint vincles plegats.

Annex 5. Límits i mesures restauradores a les comunitats

INCIDÈNCIES I INTERVENCIIONS EN RELACIÓ ALS INFANTS						
TIPUS D'INCIDÈNCIA	DESCRIPCIÓ/EXEMPLES	COMUNITAT	MESURA RESTAURATIVA/ CONSEQÜÈNCIA			RECURS EXTRAORDINARI
			MÍNIMA	INTERMITJA	MÀXIMA	
D'un infant cap al grup	Interferir de forma negativa en la conversa, no permetre que les activitats grupals es desenvolupin amb normalitat, no col·laborar en el manteniment d'un bon clima, dir paraules malsonants o inadequades	Petits	Preguntar a l'infant de forma respectuosa i discreta si li manca o li passa alguna cosa, demanar-li si li cal ajuda o l'ajuda del grup. Emprant el contacte visual o el contacte físic mínim.	Ofertir una activitat alternativa que no distorsioni el grup, en el mateix ambient o en un altre. Recordarem els acords presos al Consell d'infants o proposarem als consellers que ho parlin en la següent trobada. En cas que s'estiguin produint converses paral·leles, preguntar als infants si pensen que poden respectar la conversa, si no ho veiem viable oferir separar-los de lloc a la rotllana, taula...	Ofertirem un espai físic alternatiu en què pugui estar acompanyat d'un adult. Convidar a l'infant a participar de les activitats d'altres grups per tal que tingui diferents inputs i preservar que el propi grup pugui realitzar les activitats previstes. Comunicar a la família aquesta decisió. Durada a discreció del referent.	En situacions extraordinàries que suposin un risc o una falta de respecte no tolerable es retirarà l'infant del grup i se l'acompanyarà al despatx de direcció. En el cas dels infants que cursen amb PI, es recolliran altres mesures extraordinàries adients a la seva casuística en aquest document. Sol·licitud d'assessorament al servei CRETDIC . Valoració de canvi de grup o derivació a una AIS (Aula Integral de Suport) en casos extrems.
		Mitjans				
		Grans				
Del grup cap a l'infant	Detectem que un infant és aïllat o s'autoaïlla del grup, cal esbrinar-ne el motiu, veure si dins el grup s'està produint una situació d'assetjament entre iguals per activar el protocol necessari.	Petits	Ofertir a l'infant un espai íntim de comunicació amb la seva referent o la persona amb qui ell sent un vincle de major confiança per poder parlar del que està passant, és important que no en fem valoracions, sinó que exposem què veiem i fem preguntes clares. Passar el sociograma de grup.	Trobar un espai per parlar amb el grup per poder valorar si està passant alguna cosa, exposem el que veiem, i demanem al grup que aporti possibles solucions. Preveure dinàmiques de grup que afavoreixin la inclusió i cooperació.	Canvi de grup Si detectem que es tracta d'una situació d'abús entre iguals activar el protocol establert per les autoritats	Demanar assessorament a l'EAP.
		Mitjans				
		Grans				

Entre iguals	Parlem d'agressions verbals i/o físiques entre iguals que poden ser mútues, fortuïtes o voluntàries . Caldrà ajustar la resposta en funció de cada circumstància.	Petits	Si els infants valoren que poden resoldre sols el conflicte promocionarem l'autogestió d'aquest. Oferir un espai de trobada als infants implicats, on la intervenció de l'adult sigui mínima, el rol d'aquest serà d'observador i/o mediador en cas que sigui necessari (convidar a l'escolta activa, gestionar els torns de paraula...)	L'adult ha de procurar un espai que els permeti entesa i reflexió (intrapersonal i interpersonal) i pactar un compromís de no reiteració, així com definir què passarà en cas que la situació es repeteixi. Comunicar a les famílies i altres docents la situació, les mesures i els acords presos perquè els infants vegin que treballem en xarxa.	Canvi de grup	En situacions extraordinàries que suposin un risc o una falta de respecte no tolerable, es retirarà l'infant del grup i se l'acompanyarà al despatx. En el cas dels infants que cursen amb PI, es recolliran altres mesures extraordinàries adients a la seva casuística. Sol·licitud d'assessorament al servei CRETDIC.
		Mitjans			En el cas d'agressions voluntàries i gratuïtes i en cas que siguin reiterades i ho creiem convenient s'obrirà un protocol d'assetjament entre iguals . Les famílies a títol individual poden demanar l'obertura del protocol d'assetjament entre iguals.	
		Grans				
D'infants cap a adults	Parlem de faltes de respecte, agressions verbals i físiques vers els adults del centre: docents, tècnics, vetlladors, administració, alumnat en pràctiques...	Petits	En tots els casos s'analitzarà què ha passat i a què ha estat degut. Serà important validar l'emoció de l'infant i oferir-li alternatives per futures ocasions: entenc que estàs enfadat, però fer-me mal no farà que deixis d'estar enfadat, pensem què podem fer per sentir-nos millor i què podem fer per tal que no torni a passar. Els infants amb PI pot ser que tinguin mesures recollides dins el seu PI.	Notificació a la família dels fets i mesures preses d'acord amb l'infant o com a equip pedagògic.	Implementar un full de registre obert a tots els adults que intervenen en l'infant perquè tothom anoti els fets i decisions preses en el moment i es posa en coneixement de la família el seguiment. Entre les conseqüències podem trobar mesures dràstiques com no participar en sortides i/o activitats d'ampliació, perquè aquestes no són obligatòries i determinades actituds podrien generar situacions de risc per al propi infant i/o la resta que no hem de tolerar.	En situacions extraordinàries que suposin un risc o una falta de respecte no tolerable es retirarà l'infant del grup i se l'acompanyarà al despatx. En el cas dels infants que cursen amb PI, es recolliran altres mesures extraordinàries adients a la seva casuística. Sol·licitud d'assessorament al servei CRETDIC. Valoració de derivació a una AIS (Aula Integral de Suport) en casos extrems.
		Mitjans				
		Grans				
D'adults cap a infants	Parlem de situacions d'abús físic i/o verbal cap a un infant o un grup d'infants.	Petits	Reunió de l'infant, la docent i alguna referent de la comunitat per parlar sobre el que ha passat i buscar una reparació de l'acció.	Entrevista amb l'equip directiu i obertura d'un expedient disciplinari amb còpia a inspecció. Fer un registre, per part de	Entrevista amb l'adult implicat per part de l'equip directiu i activació si s'escau del protocol d'abús	Supervisió de l'adult implicat en l'abús per part d'un docent sempre que estigui amb infants.

		Mitjans		la resta de la comunitat (adults i infants), de les situacions d'abús.		
		Grans				

INCIDÈNCIES I INTERVENCIIONS ENTRE ELS ADULTS			
TIPUS D'INCIDÈNCIA	DESCRIPCIÓ/EXEMPLES	FUNCIONAMENT	CONSEQÜÈNCIES
Escola-Família	En la comunicació: l'escola té previstes diferents vies de comunicació per facilitar la participació i cohesió de la comunitat educativa.	- Butlletí: informació general per a tota la comunitat educativa.	En cas que les comunicacions amb la tutora no siguin apropiades o respectuoses, es posarà la situació en coneixement de l'E.D. , per tal de valorar com entomar la situació (com per exemple, bloquejar la comunicació via mail). Siguin docents o el mateix ED es posarà la situació en coneixement del cos d'inspecció per comptar amb el seu assessorament.
		- Correu electrònic a l'escola/ trucada: notificació puntual d'absència o altres incidents, en cas d'absència és important que ho comuniquin també a l'espai migdia, abans de les 9:30h per evitar el malbaratament d'aliments.	
		- Entrevista amb la tutora: les tutores facilitaran les dates de reunió i les famílies poden demanar reunions. Els dies d'entrevista i horaris queden definits en la PGA. Es notificarà a les famílies el correu corporatiu de la tutora per poder-se comunicar.	L'escola és la font emissora dels missatges que han d'arribar via llista de difusió, el mal ús dels grups de whatsapp queda fora de la nostra intervenció.
		- Via famílies delegades: a cada ambient hi ha 2 delegats encarregats de fer arribar, mitjançant llistes de difusió, informacions puntuals i urgents a les famílies de l'ambient. S'encarreguen de recollir neguits i preguntes d'interès general que es tractaran trimestralment amb l'equip de coordinació. L'escola fa una sèrie de recomanacions per al bon ús dels grups de whats: ser respectuós i no enviar contingut sense pensar-los abans, evitar les etiquetes per no generar imatges falses d'infants, famílies o docents, no escriure missatges ofensius, no posar en dubte la credibilitat dels missatges, no fer judicis de valors, evitar alarmes innecessàries, donar importància al context de producció, recepció i reproducció dels comentaris, no explicar qüestions personals ni enviar missatges brossa, com fotos o mems, evitar discussions personals, tenir present l'efecte grandària (un comentari irrespectuós en un espai públic pren una dimensió extra), pensar en la imatge personal i familiar que es transmet...	

	En les entrades acompanyades: l'entrada acompanyada permet compartir espai i temps amb l'equip docent i els infants i tenir un major coneixement del projecte, millorant els vincles entre infants i adults. L'activitat lectiva comença en tots els casos a les 9h i finalitza a les 16h (la comunitat de petites obre les portes a les 15:50h per facilitar la recollida). En cap cas no és un espai per reunir-se amb el docent, ja que ha d'acollir els infants. Es poden traslladar informacions breus puntuals. L'<i>annex 3</i> recull el funcionament de les entrades acompanyades i presència de les famílies a Petits.	Petits: de 9 a 9:30	Si la família arriba més tard de les 9:10h no podrà accedir a l'ambient, serà el conserge qui acompanyi l'infant al seu ambient o hi anirà l'infant sol. Els infants que a les 16:10h no han estat recollits es quedaran al servei d'acollida i es notificarà a la família. El docent ho notificarà a la família per via telefònica. Si és una acció recurrent, deixarà constància per correu electrònic. Un cop finalitzat el servei d'acollida, si no han recollit l'infant i no atenen el telèfon, es notificarà a la guàrdia urbana per tal que es facin càrrec de l'infant tal i com indica la normativa.
		Mitjans: de 9 a 9:20	
		Grans: de 9 a 9:10	
	Acompanyament a sortides (gestió delegats): permet compartir experiències i complir les ràtios segons la normativa vigent.	El funcionament de l'acompanyament a sortides queda recollit en el document de l'<i>annex 4</i>.	En cas de no respectar les orientacions que s'ofereixen al document d'acompanyament a sortides, no es permetrà que aquesta família faci més acompanyaments al llarg del curs.
	Assistència a reunions i recollida d'informes	La normativa del departament deixa clar que al llarg del curs s'han de realitzar un mínim d'una entrevista amb els responsables legals dels infants. La recollida dels informes es realitzarà en horari i dates establertes de manera presencial, en cas de no poder-se acollir a aquesta franja es recolliran al despatx de direcció.	La no assistència a les reunions sense justificació serà recollida i arxivada a l'expedient de l'infant, en determinades situacions i si es considera des de la CAEI es posarà el cas en coneixement de la TS de l'EAP per tal que ens assessorin sobre els passos a seguir. La no convocatòria de l'entrevista per part de la tutora, així com la no entrega dels informes dins el termini, comportarà que el coordinador de la comunitat ho comuniqui a ED i aquest gestioni amb les mesures que indiqui la normativa.
Entre famílies i que afecta a la convivència del centre	A vegades per situacions sobrevingudes fora de l'escola o entre infants, sorgeixen conflictes entre famílies que afecten la convivència a l'escola.	L'equip directiu entomarà la part del conflicte que afecta al funcionament del centre. Tanmateix, l'ED informará la tutora i, si s'escau, a la resta de la comunitat i/o claustre per tal de poder acompanyar als infants directament implicats.	En cas que es consideri necessari l'ED consultarà amb el referent de Mossos d'esquadra per saber com s'ha de procedir i comptar amb la seva col·laboració en la gestió del conflicte. En cas que l'equip docent ho consideri oportú, es prendran mesures organitzatives (prèviament reflexionades) en relació als grups-classe afectats.
Entre adults del centre	L'entesa entre adults no sempre és	Es vetllarà des de l'equip de coordinació pedagògica per generar	En cas que es consideri necessari es contactarà amb el

	senzilla i de vegades aquestes dificultats afecten al treball en equip i al clima de treball.	espais d'escolta que serveixin com a prevenció del conflicte. Un cop es detecta el conflicte, correspon ,en primer lloc, a la persona coordinadora de la comunitat trobar-se amb les parts implicades, escoltar els diferents punts de vista i proposar estratègies per facilitar la convivència. S'haurà de posar en coneixement de l'equip directiu la situació per si cal prendre mesures.	departament per veure si cal activar algun protocol d'assetjament laboral. Poden fer-ho les parts implicades i/o l'ED. Es pot valorar la necessitat d'oferir un espai de mediació amb algun expert extern a l'escola.
--	---	---	---

INCIDÈNCIES I INTERVENCIONS FORA DE L'ESCOLA							
TIPUS D'INCIDÈNCIA	FORMAT	DESCRIPCIÓ/EXEMPLES	FUNCIONAMENT	CONSEQÜÈNCIES			RECURS EXTRAORDINARI
				MÍNIMA	INTERMITJA	MÀXIMA	
En els desplaçaments fora del centre	A peu	Obstaculitzar la via pública, no seguir el ritme i el desplaçament del grup de forma intencionada, malmetre mobiliari urbà o privat, faltes de respecte a persones...	Petits A la comunitat de petits es valora la possibilitat de fer una fila per parelles (gran-petit).	Fer un avís verbal a l'infant.	Fer el desplaçament amb un adult. En funció del que hagi passat, caldrà comunicar-ho a la família per tal que ho puguin parlar a casa.	En casos extrems o reiterats no podrà participar en la següent sortida.	En casos molt extrems i en situacions de risc imminent es contemplarà trucar a la família perquè vinguin a recollir a l'infant o que no pugui participar de l'activitat i/o sortida.
			Mitjans Demanem als infants que tot i que no fem els desplaçaments en formació, cal fer-los de manera endreçada, seguint el ritme sense aturades innecessàries i facilitant la circulació de les persones que es troben a la via pública.				
			Grans Demanem als infants que tot i que no fem els desplaçaments en formació, cal fer-los de manera endreçada, seguint el ritme sense aturades innecessàries i facilitant la circulació de les persones que es troben a la via pública.				
	En transport públic	Malmetre el mobiliari del transport públic, desatendre les consignes de l'adult o la	Mitjans Cal ajustar-se a les normatives estipulades pel servei públic de				

		normativa estipulada, faltar el respecte a altres usuaris, crear situacions de risc ...	transport.					
			Grans Cal ajustar-se a les normatives estipulades pel servei públic de transport.					
	En transport privat	Malmetre el mobiliari, desatendre les consignes de l'adult o la normativa, faltar el respecte al conductor/a, crear situacions de risc...	Petits	Cada companyia estipula la seva normativa. Com a escola vetllarem que es compleixin les mesures de seguretat: funcionament dels cinturons de seguretat, coneixement de la destinació, bosses d'emergències...				
			Mitjans					
Grans								
En les activitats d'ampliació	Dins el centre	S'aplicaran les normes internes del centre i es farà un mail o reunió tant si parlem d'empreses privades, públiques com si es tracta de famílies de l'escola, sobre com estem organitzats per tal que puguin adaptar les activitats a les nostres singularitats.	Les manques de respecte vers les persones que dinamitzen l'activitat suposaran deixar de participar. Es comunicarà a la família perquè prenguin consciència de l'actitud de l'infant i que ho puguin acompanyar.		Es pactarà una mesura reparadora i/o compensatòria relacionada amb la temàtica i s'acompanyarà l'aplicació de la mesura. En cas de resistència es demanarà complicitat a la família.	En casos extrems no podrà participar del següent taller.		
	En altres instal·lacions	S'aplicaran les normes que defineix l'entitat que organitza l'activitat.	Acatarem el que s'apliqui des de l'entitat i un cop al centre es posarà la situació en coneixement de la família.		Es valorarà si pot participar de la següent sortida tant amb l'infant, com amb l'equip docent i la família.	En casos extrems no participarà de les sortides fins que el docent ho consideri oportú i el vegi preparat.		

INCIDÈNCIES I INTERVENCIONS EN INSTAL·LACIONS I MATERIALS						
TIPUS	A QUÈ ENS REFERIM?	INCIDÈNCIA	Conseqüències en funció de la comunitat: algunes d'aquests han estat decidides en el consell d'infants			
			COMUNITAT	MÍNIMA	INTERMITJA	MÀXIMA
Propis	Parlem de les produccions que realitzen els infants, així com de les seves carpetes, itineraris, calaixets i prestatges on deixen les seves pertinences, així com objectes personals.	Malmetre, trencar, guixar, fer desaparèixer, fer un mal ús, amagar, apropiat-se, etc.	Petits	Recollir. Fer una petita tutoria per mirar de descobrir què ha portat l'infant a cometre l'acció, oferir alternatives per futures ocasions. Preguntar a l'infant afectat com se sent i quina és la seva necessitat de reparació.		Si l'equip pedagògic ho considera, s'iniciarà un full de registre per poder traslladar a la família els fets i poder fer una anàlisi de la situació. En situacions reiteratives convocarem la família a una entrevista per mirar d'esbrinar què està portant l'infant a prendre determinades decisions i veure com el podem ajudar.
			Mitjans	Recollir, recuperar, reposar, ajudar a recuperar la producció en el màxim de les possibilitats. Acompanyar verbalment a allò que ha succeït.		
			Grans			
Del centre	Material fungible i material de les propostes.	Fer un mal ús, trencar o perdre material fungible i de propostes, poca consciència del seu valor, malbaratar.	Petits	Fer una reflexió amb el grup o l'infant sobre el bon ús dels materials comuns. Cal recordar que l'escola la cuidem entre tots/es i que és important recollir, tot i que no se n'hagi fet un ús.	L'adult en iniciar i finalitzar el dia mostra i fa recompte dels materials presents.	Es valora tancar les portes de l'ambient en finalitzar la franja de propostes per recollir el material conjuntament. Reparar a l'escola. Si no és reparable a l'escola, reparar a casa o reposar-ho.
			Mitjans		Nomenar una persona responsable de material de l'ambient i limitar la quantitat de material disponible.	
			Grans			
	Material electrònic	Fer un mal ús o fer malbé el material electrònic. Cerca enllaços inadequats, emprar les eines per fer activitats no relacionades amb les propostes	Petits	No s'utilitza.	No s'utilitza.	No s'utilitza.
			Mitjans	Requisar, momentàniament, el material electrònic, acompanyat d'una reflexió amb l'infant.	Haurà de fer-ne ús acompanyat d'un altre company i/o de l'adult.	Si es reproduïx o considerem que així ho requereix la situació, es posa en coneixement de la

		d'ensenyament-aprenentatge, fer-ne ús fora de l'horari lectiu.				família i ho plasmem a l'informe.
			Grans	Requisar, momentàniament, el material electrònic, acompanyat d'una reflexió amb l'infant.	Comporta d'entre 3 dies i una setmana de no poder emprar l'eina en cap situació. És important que tot l'equip sigui coneixedor i mantenir la mateixa consigna. Es posa en coneixement de la família de la conseqüència.	Si es reproduïx o considerem que així ho requereix la situació, es posa en coneixement de la família i retirarà l'ús d'eines informàtiques de forma indefinida.
	Mobiliari	Fer un mal ús, llençar, guixar, trencar el mobiliari.	Petits	Quan sigui possible reparar/substituir el mobiliari per tornar-lo a l'estat inicial. Dedicar un temps de conversa a recordar la importància de cuidar les coses de l'escola, com les pròpies i quines conseqüències té el no fer-ho.	Si el fet es repeteix, fer una tutoria per valorar perquè s'està donant i oferir alternatives. La reiteració o els desperfectes no reparables es posaran en coneixement de la família i, fins i tot, pot fer-ho el propi infant (fent-lo assumir així la seva responsabilitat en la presa de decisions), ja sigui en una entrevista amb la família o mitjançant una trucada telefònica.	Pactar amb l'infant i la família, maneres per reposar i compensar el grup per l'afectació.
			Mitjans			
			Grans			
	Instal·lacions	Fer un mal ús, guixar, inundar, embrutar les instal·lacions.	Petits	L'infant/infants que hagin generat el desperfecte hauran de netejar, reparar, endreçar, recuperar l'espai malmès. Si es considera oportú es demanarà disculpes al personal de neteja.	L'equip pedagògic decidirà com procedir: col·laborar en la recollida, la neteja... Es comunicarà a les famílies. Si ho creiem oportú, poden parlar amb el personal de neteja.	En casos reiteratius es convocarà la família a una reunió per traslladar les incidències de les quals portarem un registre; si ho creiem convenient, l'infant pot participar d'aquesta trobada. Si ho creiem necessari es disculparan amb el personal de neteja i
					L'equip pedagògic decidirà com procedir: col·laborar	

			Mitjans Grans		en la recollida, la neteja... Aquesta decisió es traslladarà a les converses i s'organitzaran brigades que de manera rotativa es faran càrrec dels espais. Es traslladarà la mesura i els motius via delegats o correu informant les famílies. Si ho creiem oportú, poden parlar amb el personal de neteja. Puntualment, es demanarà al personal de neteja que no ho netegi perquè els infants puguin ser conscients de la situació.	durant un temps establert, la persona que neteja no farà la seva tasca a l'espai afectat per conscienciar als infants.
--	--	--	-------------------------------------	--	--	---